

Vlaams
Parlement

vergadering **C50**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 7 november 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over stadsregio's – 245 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de vorming van bovenlokale bestuursvormen – 303 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Marnic De Meulemeester aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het advies van de Raad van State bij het ontwerp van decreet Lokaal Bestuur – 260 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over verkiezingsborden op privaat domein – 302 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de intentie van bepaalde gemeenten om bij de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 verkiezingsborden te verbieden – 308 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voortgang inzake de hervorming van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) in het licht van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) – 339 (2017-2018)	12

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over stadsregio's – 245 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de vorming van bovenlokale bestuursvormen – 303 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem (Open Vld): In De Standaard stelt men dat de problemen van steden niet meer op het stedelijke niveau kunnen worden opgelost. Betrokkene, Mohamed Ridouani, stelt zijn eigen stad Leuven als voorbeeld, en vraagt aan buurgemeenten om samen te zitten omtrent de vorming van een stadsregio tot diep in het Hageland. De stad Leuven biedt dan samenwerking aan op domeinen als mobiliteit, wonen en economie, en dat in samenwerking met de topinstellingen, bijvoorbeeld imec, en de universiteit.

Concreet wordt er met dit voorstel ook naar Vlaanderen gekeken. Van Vlaanderen wordt een bepaalde autonomie en budget gevraagd om stadsregionaal beleid te ondersteunen. We zien dat ook met collega Ben Weyts wat vervoersregio's betreft. Het is de bedoeling dat steden de omliggende regio's op sleeptouw nemen.

Met het compromis rond Oosterweel zagen we dat Antwerpen ook in deze richting denkt. En ook steden als Gent, Kortrijk en Aalst zitten op dit spoor. Onder andere burgemeester Van Quickenborne stelde al een sterk Vlaanderen te zien, met 25 stadsregio's.

Met het idee van de vervoersregio's en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zien we Vlaanderen ook in die richting evolueren. Want het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is nu uitgesteld om eerst een licht te kunnen krijgen op de vervoersregio's. Ook het afnemen van de invloed van de provincies speelt hier mee.

In het buitenland zien we dat bijvoorbeeld Aken en Eindhoven zich reeds profileren als stadsregio's. Zo vallen zij meer op wanneer zij meedingen naar Europese subsidies. De vraag is dan ook of Vlaanderen aan de hand van regio's zich meer op de kaart zou kunnen zetten, in het bijzonder op het vlak van technologie, wetenschap en innovatie.

Minister, hoe kan Vlaanderen moderne samenwerkingsvormen faciliteren? Wat is uw visie op stadsregio's? Zal Vlaanderen bepaalde steden de middelen geven om een stadsregionaal beleid te voeren? Zal Vlaanderen bepaalde steden meer autonomie geven om een stadsregionaal beleid te voeren? Welke steden komen volgens u in aanmerking?

Op welk beleidsdomein moet de focus liggen om stadsregio's te kunnen ontwikkelen: onderwijs, economie of mobiliteit? Want het vervoer stopt natuurlijk niet aan de stadsgrenzen.

Hoe gaan we om met de vrees van landelijke gemeentes om opgeslorpt te worden door steden, ook al zijn ze nu reeds afhankelijk van de stad? Ik denk ook aan de randgemeenten, waarbij de centrumfuncties bijvoorbeeld door de stad Brugge worden waargenomen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van de uitspraken van schepen Ridouani in Leuven. Hij roept ertoe op om de Leuvense buurgemeenten samen te brengen over de vorming van een stadsregio, die vanuit Leuven wordt getrokken en geïnitieerd. Hij vraagt daarbij dat Vlaanderen de nodige autonomie en middelen geeft om een stadsregionaal beleid te voeren.

De discussie over de schaal van de gemeenten en de bestuurskracht is volgens mij het meest voorkomende thema dat de laatste vier à vijf jaar in deze commissie aan bod is gekomen. Het is ook een teken dat het debat toch wat begint te leven. Het stemt mij tevreden en misschien zelfs gelukkig dat we over de schaal van de gemeenten kunnen spreken. Nog niet zo heel lang geleden was dat een taboe bij de lokale bestuurders. Ik merk vandaag toch andere zaken. Je ziet dat kranten ook steeds meer kaarten doen verschijnen van gemeenten die fusioneren enzovoort. Het debat over de fusies hebben we hier al meermaals gevoerd. De regering zet ook expliciet in op die vrijwillige fusies. U weet – maar dat is mijn louter persoonlijk standpunt – dat ik het misschien iets dwingender zou willen zien. Maar goed, binnen de contouren van het regeerakkoord spreken we over die vrijwillige fusies.

Er is een andere strekking, die het dan liever heeft over een samenwerking, een versterkte samenwerking van gemeenten, een intergemeentelijke samenwerking zoals die vandaag bestaat, zoals die in bepaalde regio's sterker wordt uitgebouwd dan die er vandaag is. In mijn regio, Midden-West-Vlaanderen, gaan we bijvoorbeeld versterkt samenwerken, een aantal andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden schrappen en op de schaal brengen van die zestien gemeenten die daarvan deel uitmaken. Ik denk dat dat een goede evolutie is. Maar sommigen zien dat als een alternatief voor een fusie, een schaalvergroting. Ik zie dat anders. Ik denk dat het ene het andere niet uitsluit, net zoals het idee van een stadsregio, waarbij een grotere stad samenwerkt met de buurgemeenten die al dan niet landelijk of landelijker gebied zijn. Dat sluit niet uit dat je ook moet gaan voor schaalvergroting van gemeenten. Volgens mij is het niet een of-of-, maar zeker een en-enverhaal.

Minister, ik weet dat u en de Vlaamse Regering prioritair inzetten op die fusies, maar dat u ook aandacht hebt voor het bovenlokaal samenwerken tussen verschillende gemeenten. In uw Beleidsbrief van 2016-2017 lezen we daarover: "In het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing is een onderzoekstraject opgenomen inzake bestuurlijke arrangementen voor bovenlokale/stadsregionale vraagstukken. Enkele aspecten die daarbinnen kunnen worden onderzocht, zijn bijvoorbeeld de wenselijkheid, de haalbaarheid en mogelijke scenario's om in Vlaanderen werk te maken van de vorming van bovenlokale bestuursvormen of de mogelijke vormgeving van een financiële verevening tussen gemeenten in een bepaalde regio." Eigenlijk zegt u daar dat we zullen onderzoeken hoe die bovenlokale/stadsregionale samenwerking kan verlopen. "Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal worden beoordeeld welke beleidsmaatregelen verder wenselijk zijn in het kader van de regiovorming."

Dan interesseert het mij uiteraard hoe dat zit met die studie.

Minister, kunt u toelichting geven bij de stand van zaken en de resultaten, als die er al zijn, van dit onderzoekstraject?

Welke beleidsmaatregelen zult u in deze context, gekoppeld aan de resultaten van het onderzoek, al dan niet nemen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, zoals uzelf maar ook de heer Maertens al hebben aangehaald, is dit debat al heel vaak in deze commissie gevoerd. Dat wil zeggen dat dit debat leeft. Hoe meer debat, hoe beter. We hebben het in deze legislatuur in deze commissie al een aantal keren gehad over allerlei vormen van

samenwerking: fusies, maar ook stadsregionale samenwerking. Het is belangrijk om – zoals ik dat al in het verleden heb gedaan – te beklemtonen dat ik mijn beleid in deze legislatuur heb gericht op het wegnemen van drempels, om zo te komen tot een logischere regionale clustering van samenwerkingsverbanden.

Belangrijk hierbij is onder andere de aanpassing van het IGS-decreet (intergemeentelijke samenwerking). Hierbij werd de bestaande drempel op de meervoudige doelstellingen, de vereiste 'functionele samenhang', van een intergemeentelijk samenwerkingsverband opgeheven. Dit om te verhinderen dat lokale besturen voor elke nieuwe taak die ze wilden hebben, een nieuw samenwerkingsverband moesten oprichten. Dit biedt hun dan ook de mogelijkheid om hun intermediaire structuren te vereenvoudigen en de stadsregionale samenwerking te versterken.

Volgens mij is hierbij het principe van de lokale autonomie belangrijk. U weet allen dat ik daar veel belang aan hecht. Dat wil niet zeggen dat wij de gemeenten aan hun lot overlaten. Wij hebben de juridische drempels weggenomen: nog niet allemaal, maar toch al een aantal belangrijke. Maar het komt de lokale besturen toe om hiermee aan de slag te gaan. Zij hebben in dezen zoveel autonomie als ze zelf willen. Wij verplichten hen niet. Vandaar nogmaals de nadruk op de lokale autonomie.

Om dit te stimuleren, stel ik ook een aantal ondersteunende instrumenten ter beschikking van de lokale besturen. Zo houden we de online-inventaris van boven-lokale samenwerkingsverbanden actueel. Deze inventaris werd tijdens de vorige legislatuur ontwikkeld in het kader van de regioscreening en wordt elke keer actueel gehouden. We werken ook aan de geïntegreerde gemeente- en stadsmonitor, die in het voorjaar van 2018 zal worden gepubliceerd. Dit zal alle steden en gemeenten toelaten om op een toegankelijke en digitale manier stadsregionale analyses te maken.

Wat betreft het verkennen van mogelijke nieuwe stadsregionale samenwerkingsvormen heb ik inderdaad, zoals de heer Maertens aangeeft, een onderzoek opgestart binnen de schoot van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing. Momenteel zit dit onderzoek nog in een verkennende en analyserende fase. Volgend werkjaar wordt overgegaan tot de verkenning van mogelijke institutionele alternatieven. Concreet zal een oefening gemaakt worden over op welke manieren een stadsregionale bestuursvorm kan worden vormgegeven. Dit zou moeten leiden – en daar hopen wij ook op – tot een aantal concrete scenario's, die mede onderbouwd zullen worden door de toetsing ervan aan een aantal regio's.

Het onderzoek loopt nog tot 2019 en zal hopelijk input kunnen bieden voor een grondiger debat over de wenselijkheid en haalbaarheid van stadsregio's.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw kort, klaar en duidelijk antwoord. Dat is in ieders voordeel. Ik kijk uit naar de gemeente- en stadsmonitor. Vroeger hadden enkel de grote steden dat. Ik denk dat dit voor elke gemeente interessant leesvoer zal zijn, en uiteraard ook voor ons in deze commissie. Ik hoop dat de studie waarvan sprake volgend jaar tot conclusies en concrete scenario's zal leiden. Zo kunnen wij in 2019 in een andere politieke context, of in een nieuwe – een andere hoeft niet per se – politieke context het debat voeren. Dat zal nodig zijn.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, u hebt destijds voor vrijwillige fusies in heel wat middelen voorzien. Er zijn op vrijwillige basis een aantal fusies tot stand gekomen. Voorziet u in de toekomst ook dergelijke plannen, wanneer bijvoorbeeld in het kader van de vervoersregio's en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) ook dergelijke middelen en stimulansen nodig zullen zijn voor het installeren van een totale stadsregio?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Dit is inderdaad een interessante discussie. 'Stadsregio' is soms een nogal beladen woord. Mijn fractie kijkt daar met open vizier naar. Minister, u nam het woordje 'vrijwilligheid' in de mond. Dat is voor ons zeer belangrijk. Het zijn samenwerkingsverbanden die van onderuit moeten groeien. Ik zie de voorbije jaren in mijn regio, de Mechelse regio, dat wij met de dertien Mechelse gemeenten sterk samenwerken. Ik zou nog niet van een stadsregio spreken maar dan toch wel al van een samenwerkingsverband. Daarin vormden de hulpverlening en de brandweer twee, drie jaar geleden de aanleiding om nu verschillende domeinen aan te pakken. Wij gaan nu ook de wijk-werking, de opvolger van het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA), op dat regionale niveau organiseren. Ook de vervoersregio zit op dat niveau. De brandweerzone heb ik al genoemd. Nu gaan wij ook bekijken of we de zorgregio en de eerstelijnszones op dat niveau kunnen doen.

Daar zou ik toch een oproep willen doen, ook aan de Vlaamse overheid, om die zaak wat te faciliteren. Ik heb nu soms het gevoel dat per thema met andere zones wordt gewerkt. We hebben een zorgregio met 400.000 inwoners, de eerste lijn zit tussen de 75.000 en de 120.000 inwoners. De brandweerzone en de vervoersregio zitten daar ook nog tussen, en ook de regio's op het vlak van ruimtelijke ordening, zoals u daarnet zelf zei. Ik denk dat wij als lokale bestuurders de opdracht hebben ervoor te zorgen dat dit allemaal samen past in dat samenwerkingsverband. Dat samenwerkingsverband heeft enorm veel troeven wanneer die verschillende thema's over eenzelfde geografische eenheid kunnen gaan. In dat geval worden dat nuttige vergaderingen: wanneer de burgemeesters dan samenkomen, dan hebben zij de tocht naar welke regionale eenheid dan ook niet moeten maken om een halfuurtje over één thema te vergaderen maar kunnen zij over verschillende thema's debatteren. Er groeit dan een soort verstandhouding en vertrouwensrelatie tussen die verschillende burgemeesters over alle partijgrenzen heen. We worden dan een soort van corporatie of vakbond van de regio.

Ik denk dat daar iets in zit, maar of dat decretaal moet worden geregeld, zien we wel in de nieuwe politieke constellatie na 2019, zoals de heer Maertens het daarnet al toekomstgericht heeft geformuleerd. Maar het is in elk geval belangrijk dat het vrijwillig gebeurt en dat die lokale besturen kunnen worden versterkt. Vlaanderen kan nu voor die verschillende thema's zelf een oogje in het zeil houden door niet per beleidsthema aan andere geografische gebieden te denken. In dat geval organiseert men de 'verrommeling', zoals uw voorganger dat op heel duidelijke manier verwoordde. Maar het is nu wel zo: voor die zorgregio's komen er vijf gemeenten bij, voor de vervoersregio's komen er drie andere uit het zuiden bij. Vanuit Vlaanderen moet men daar de vinger aan de pols houden, dat zal misschien niet altijd voor 100 procent gelijk lopen, maar ik denk dat het wel een oefening waard is. In Limburg is dat natuurlijk onmiddellijk opgelost, daar kent men maar één gebied en dat is die provincie zelf, maar in de Vlaamse Ruit durft dat nogal eens te verschuiven.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Binnen de huidige wetgeving worden er al veel mogelijkheden gecreëerd. Het hangt af van de situatie ter plekke. Ik hoor iets minder graag het woord 'stadsregio'. Vanuit kleinere entiteiten komt dat altijd een beetje bedreigend over. 'Gemeenteregio' zou een beter woord zijn. Maar ik denk wel dat we de deur daarvoor meer moeten openstellen omdat er volgens mij ter plekke meer interesse is dan op dit ogenblik lijkt. Met wat stimulans zouden we daar verder kunnen geraken.

Minister, we hebben nu die regioscreening. Ik vond dat altijd goed werk, maar dat ligt nu wat bestoft in een aantal kasten en bureaus. Is het niet nodig om dat boven

te halen – de gouverneurs hebben daar ooit werk van gemaakt – en dat nu op nieuw te doen en na te gaan waar de regiogoesting ligt? Het zou goed zijn om te weten hoe groot de goesting is om er iets mee te doen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, collega's, ik volg met zeer veel aandacht deze discussie, want u weet allemaal dat Groen een voorstel heeft ingediend, dat hier trouwens nog uitgebreid zal worden besproken – ik plan daarover een hoorzitting te vragen –, over stads- en streekgewesten en de democratische verankering. Ik weet dat de meesten onder u het daar niet mee eens zijn, maar de tendens is er toch.

Ik sluit me aan bij de collega van CD&V die daarnet zei dat elke minister komt aanzetten met een regiovorming: de welzijnsregio's, de vervoersregio's, regio's op het vlak van ruimtelijke ordening enzovoort. En daarnaast zijn er dan nog de politiezones en de hulpverleningszones van de brandweer.

Minister, u zegt dat dit een federale materie is, maar die zones hebben telkens een andere gebiedsomschrijving. Ik neem de oproep van de collega zeer ter harte dat het belangrijk is dat u dat als coördinerend minister in het oog houdt en ervoor zorgt dat die verschillende gebiedsomschrijvingen zoveel mogelijk op elkaar aansluiten. Ik sluit me volledig aan bij die oproep. Daarnaast ben ik heel nieuwsgierig naar het werk dat u daarvoor zult verrichten, minister, en verwijst ik ook naar het werk van uw collega, minister Bourgeois, tijdens de vorige legislatuur, die tot een dertien regio's kwam in zijn regioscreening. Ik heb toen trouwens ontdekt dat dit overeenkwam met een kaartje dat in de tijden van de Egmontonderhandelingen nog op tafel lag, dat allemaal om aan te geven dat die regiovorming eigenlijk iets heel organisch is dat nu sterker en sterker naar boven komt. Dat zien we in Vlaanderen. Ik hoop dat daar tijdens de volgende legislatuur stappen vooruit worden gezet in de richting van een democratische verankering.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Pira, het moet juist van onderuit komen. De gouverneurs hebben in het verleden initiatieven genomen, maar het is natuurlijk aan de lokale besturen – of dat nu steden of gemeenten zijn, mijnheer Doomst, wil ik nog in het midden laten en hoe we dan het kind zullen noemen, is nog een andere kwestie – om zelf initiatieven te nemen. Ik zal dat niet opleggen. Ik ben voor vele zaken coördinerend minister, maar ik zal niet aan mijn functioneel bevoegde ministers in de regering, dus mijn collega's, zeggen hoe zij dit allemaal moeten organiseren want dan wil dat per definitie zeggen dat het niet meer van onderuit komt. Dat wil dan zeggen dat dit wordt opgelegd van bovenaf.

Wat de financiële ondersteuning betreft, is het regeerakkoord zeer duidelijk. Er is met de drie coalitiepartners afgesproken dat er enkel financiële ondersteuning komt tijdens deze legislatuur wat vrijwillige fusies betreft. Wat de toekomst zal brengen, weet niemand hier, dan zullen we dan wel zien. Maar hoewel in het regeerakkoord enkel is gekozen voor een financiële ondersteuning van vrijwillige fusies, heb ik ook wel in financiële ondersteuning voorzien voor regionale samenwerking. Ik wijs bijvoorbeeld op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor wonen – dat zijn er intussen heel wat in Vlaanderen. In de regio van de heer Van den Heuvel, Klein-Brabant, ging het over een dergelijke intergemeentelijke samenwerking voor wonen, ook dat is een vorm van regionale samenwerkingsverbanden die weliswaar niet via het regeerakkoord financieel moeten worden ondersteund maar wel door de functioneel bevoegde minister, in dit geval mezelf. Ik heb ook nog een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in verband met integratie. Daarmee wil ik aantonen dat deze Vlaamse Regering heeft gekozen voor de financiële ondersteuning van vrijwillige fusies maar dat het elke

minister vrij staat om binnen zijn of haar budget geld vrij te maken voor andere vormen van samenwerking tussen verschillende gemeenten in een regio.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marnic De Meulemeester aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het advies van de Raad van State bij het ontwerp van decreet Lokaal Bestuur – 260 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, mijn vraag dateert van een aantal weken geleden, toen het advies van de Raad van State over het ontwerp van decreet Lokaal Bestuur werd bekendgemaakt. Intussen weten we dat de integratie van het OCMW in de gemeente groen licht heeft gekregen.

Is het nodig dat er aanpassingen gebeuren om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State? Wanneer denkt u met een definitief ontwerp naar het parlement te komen? Welke maatregelen zult u nemen om de lokale besturen grondig voor te bereiden op de nieuwe spelregels, nu duidelijk is dat het nieuwe decreet in minder dan een jaar voor de lokale verkiezingen zal worden goedgekeurd?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Meulemeester, wij zijn zeer braaf geweest. Op vrijdag 27 oktober is het ontwerp definitief goedgekeurd in de schoot van de Vlaamse Regering. We hebben het diezelfde dag overgemaakt aan de diensten van het Vlaams Parlement. De proefdruk is intussen klaar en ik heb begrepen dat we dit samen met de beleidsbrief Binnenlands Bestuur zullen behandelen omdat die beleidsbrief natuurlijk grotendeels gaat over de implementatie van het decreet Lokaal Bestuur. Binnenkort kunnen wij de grondige en zeer boeiende discussie daarover houden in deze commissie. Ik was in elk geval heel tevreden met het advies van de Raad van State.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kijk met veel belangstelling uit naar het moment dat het ontwerp van decreet hier zal worden voorgelegd en we de discussie daarover kunnen aangaan in deze commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over verkiezingsborden op privaat domein – 302 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de intentie van bepaalde gemeenten om bij de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 verkiezingsborden te verbieden – 308 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): We zijn iets minder dan een jaar voor de volgende gemeente- en provincieraadsverkiezingen, en dan beginnen sommigen al wat nerveuzer te worden dan anderen. Dat hebben we gemerkt, precies een jaar voor die verkiezingen. Alle media waren ermee bezig, alle kranten stonden er vol van en er werden heel wat vragen gesteld, waaronder de vraag van sommige partijen om de verkiezingsborden en -affiches uit het straatbeeld te weren. Dat is een statement dat sommige partijen maken, elk met een eigen boodschap of agenda. Tijdens de sperperiode mogen partijen en kandidaten affiches of reclameborden gebruiken van maximaal 4 vierkante meter.

In sommige gemeenten wordt het debat gevoerd over de vraag of die borden en affiches niet kunnen worden geweerd, in onderlinge afspraak of via een echt verbod. In sommige gemeenten werd in het verleden al een verbod opgenomen in het politiereglement, maar in de praktijk blijkt dan dat rechtscolleges dergelijke verboden in bepaalde gevallen vernietigen. Zo schorste de Raad van State het gemeenteraadsbesluit van Schaarbeek om in 2014 affiches aan private balkons te verbieden.

Minister, zijn de gemeentebesturen verplicht om naar aanleiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen in officiële aanplakborden te voorzien waarop de politieke partijen, lijsten en kandidaten die aan de verkiezingen deelnemen, kunnen afficheren? Het gaat dan over de zogenaamde stedelijke borden die aan de scholen, de kieslokalen, het stadhuis, het gemeentehuis worden geplaatst.

Bent u van oordeel dat gemeentebesturen verkiezingsborden op privaat domein ter gelegenheid van de gemeenteraad- en provincieraadsverkiezingen via een politiereglement kunnen verbieden? Kunt u uw standpunt daarover nader toelichten?

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Ik voel dat er wordt nagedacht over de wijze waarop kan worden gehengeld richting de mogelijke kiezer. Een aantal mensen verwijzen naar de sociale media, maar ik denk dat de gewone campagnemiddelen nog altijd naar boven zullen komen. Houthandelaars zeggen mij toch dat zij de laatste tijd drukker worden bevraagd. Affiches zullen nog altijd voor een deel centraal staan. Voor nieuwe kandidaten heeft dat effect, heb ik de vorige keer gemerkt, voor oudere kandidaten is dat wat minder. De foto moet wat meer worden bijgewerkt – ik spreek dan voor mezelf.

Ik denk dat een lokaal akkoord tussen alle spelers nog altijd de beste oplossing is. Sommigen pleiten ervoor een verbod op te leggen omdat dat gemakkelijker is voor iedereen. Minister, wat ziet u als juridische mogelijkheden op het moment dat een dergelijk verbod lokaal wordt opgelegd, openbaar of privé?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik zal een onderscheid maken tussen de gemeentelijke aanplakborden en de private borden. Wat die eerste categorie betreft, bestaat er geen juridische verplichting voor een stad of gemeente. In de vragen – ik weet niet meer of het die van de heer Maertens of die van de heer Doomst was – is verwezen naar een geval in 2012 waarbij een bepaalde stad een arrest van de Raad van State heeft gekregen. Die stad had verboden om lokale verkiezingsborden te plaatsen maar was vergeten het artikel in het politiereglement te schrappen. Het arrest ging niet over het verbod van de stad om geen gemeentelijke aanplakborden meer te plaatsen. Dat mag want er is geen enkele decretale basis die bepaalt dat dit moet, maar wanneer in het politiereglement staat dat dit tijdens de verkiezingsperiode wordt georganiseerd, dan zijn die twee reglementen strijdig met elkaar. Er is dus geen decretale of wettelijke verplichting om te voorzien in gemeentelijke aanplakborden. De gemeenten en steden bepalen dat zelf.

Wat de borden op privaat domein betreft, moeten we teruggaan naar de uitspraken van het Grondwettelijk Hof en van de Raad van State die qua rechtspraak bijzondere inzichten geven in deze materie. In essentie komt het erop neer dat de gemeenten enerzijds rekening moeten houden met het grondwettelijke recht op vrije meningsuiting waaronder het plaatsen van verkiezingsborden op privaat domein valt. Anderzijds is het zo dat de gemeenten in het kader van hun politio-nale verantwoordelijkheid de openbare orde moeten vrijwaren.

Het komt er dus eigenlijk op neer dat een lokaal bestuur een evenwicht moet zoeken. Enerzijds is er het recht op vrije meningsuiting dat erg belangrijk is maar niet absoluut. Anderzijds zou een gemeente het aanbrengen van verkiezingsaffiches op plaatsen die deel uitmaken van privédomeinen kunnen beperken indien hun verantwoording beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke nood. Zo kan de onbeperkte mogelijkheid om te afficheren op privé-eigendommen leiden tot de verstoring van de openbare orde en tot visuele vervuiling, en dan heb ik het niet over persoonlijke looks. Stelt u voor, mijnheer Maertens, dat uw verkiezingsbord in een aantal weiden in Izegem en omstreken worden geplaatst en dat telkens wanneer iemand passeert, uw ogen flikkeren. Ik kan me voorstellen dat dat gevaarlijk kan zijn en de openbare orde in het gedrang kan brengen. Autobestuurders zouden daardoor afgeleid kunnen worden.

Wanneer een algemeen verbod op het plaatsen van verkiezingsaffiches op het privaat domein niet kan worden verantwoord met een dergelijke doelstelling, dan leert de bestaande rechtspraak dat dit vatbaar is voor vernietiging.

Ik heb nog geen klachten ontvangen tegen reglementen van steden of gemeenten. Tijdens de vorige legislatuur heeft de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant, de heer De Witte, wel een klacht ontvangen tegen een politieverordening waarmee een algemeen verbod werd ingesteld op het plaatsen van verkiezingsborden op privaat domein. De toezichtstermijn op de politieverordening was al verstreken op het moment dat de gouverneur de klacht ontving, en bijgevolg heeft hij dan ook geen toezichtsmaatregel genomen.

Hij heeft wel per brief van 24 oktober 2012 het gemeentebestuur in kwestie – als ik me niet vergis, ging het over Haacht – verzocht om het algemeen verbod op te heffen omdat niet voldoende werd gemotiveerd hoe de openbare orde zou worden verstoord en hoe overlast zou worden veroorzaakt door het plaatsen van verkiezingsborden op privaat domein.

Collega's, ik vat samen. Er is geen decretale verplichting om in gemeentelijke aanplakborden te voorzien. Wat de andere borden op het privaat domein betreft, is het eigenlijk zoeken naar een evenwicht tussen het recht op vrije meningsuiting en het al dan niet verstoren van de openbare orde, waaruit er dan verder rechtspraak kan

volgen en waarover er vorige keer ook al rechtspraak is geweest. Het is aan de burgemeesters en de lokale gezagsdragers zelf om daarin een evenwicht te zoeken.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoor u eigenlijk hetzelfde zeggen als in het antwoord op de allereerste vraag om uitleg: autonomie aan de gemeenten. Ik denk dat het goed is dat we dat zo blijven zien. De rechtspraak wijst ook uit dat er geen algemeen verbod kan worden opgelegd. Het is een kwestie van al dan niet afspraken maken intern, binnen de gemeenten.

U zegt dat er een evenwicht moet worden gezocht tussen het recht op vrije meningsuiting en het recht op bekendmaken waarvoor je staat, ook in het straatbeeld, als het op politiek aankomt, en de openbare orde. U hebt daar een leuk voorbeeld aangehaald. Ik had er nog niet aan gedacht. Misschien moet ik dat ook eens proberen. *(Opmerkingen van minister Homans)*

Ik denk dat het correct is te zeggen dat we de autonomie bij de lokale besturen en de partijen die daarbij betrokken zijn, leggen. Waarom zeg ik dat? Binnen elke partij zijn er waarschijnlijk mensen die voor een verbod zijn en mensen die tegen een verbod zijn. Dat zal niet zelden samengaan met het feit dat je in de meerderheid zit en vele locaties vindt om borden te zetten of in de oppositie. Alles wordt door elkaar gemixt. Ik denk niet dat er partijen zijn – behalve misschien Groen en Vlaams Belang, maar dat heeft dan andere redenen – die echt pleiten voor een totaalverbod op die borden.

Ik denk ook dat verkiezingsborden en -affiches op zich niet zaligmakend zijn. Het zal altijd ter ondersteuning zijn van. Maar het is misschien niet onbelangrijk om je te kunnen tonen aan de mensen in het straatbeeld. Wat met nieuwe partijen die worden opgericht, hoe kunnen die zich kenbaar maken aan de kiezer? Ik denk dat verkiezingsborden en -affiches daarop een antwoord kunnen zijn. En, laat ons eerlijk zijn, wat mij betreft – en daarmee kent u alvast mijn persoonlijk standpunt – behoort het ook een beetje tot de folklore van het deelnemen aan verkiezingen. De strijd om de borden en affiches is toch wel altijd leuk.

En als het aankomt op de kritiek dat aan politiek doen of deelnemen aan verkiezingen een milieuvervuilende bezigheid is, goed, dat kan voor een stuk zo zijn. Maar ik daag de gemeenten die met dat standpunt komen uit om dan alle reclamefolders te bannen uit de stad. Ik denk niet dat dat zal gebeuren, want er worden daarop meestal lucratieve belastingen geheven. Ik denk dat je met gerecycleerd papier en duurzame materialen ook al heel ver komt om het milieu te redden. Het zal ook wel niet op die ene dag aankomen.

Wat mij betreft, blijft de autonomie bij de gemeenten. Elk doet wat hij of zij binnen de gemeente zelf afsprekt. In mijn stad – u mag dat weten – gaan wij absoluut verkiezingsborden plaatsen. Ik ben daar blij om. Ik vind dat dat extra cachet geeft aan de verkiezingen. De mensen zien dat er verkiezingen plaatsvinden. Het kan geen kwaad om die mensen om de zoveel jaar eens goed te laten nadenken over de lokale democratie. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is voorzichtig duidelijk. Een verbod op privaat domein kan niet. Het is belangrijk dat men op lokaal niveau daarover in overleg gaat en dat mate t'allen verkiezingen ook goed zal zijn. Zoals in andere actuele dossiers zal dialoog ter plekke de enige mogelijke oplossing zijn om eruit te geraken.

Het is dus goed dat we vandaag vanuit het Vlaams Parlement al een signaal geven om verstandig te werk te gaan en lokaal het nodige initiatief tot overleg te organiseren, om het op die manier ter plaatse gestalte te geven. Ik dank u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voortgang inzake de hervorming van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) in het licht van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) – 339 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, hier ben ik weer, met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Op 25 mei 2018 is de nieuwe EU-verordening over de verwerking van persoonsgegevens, de zogenaamde algemene verordening gegevensbescherming, van toepassing en vervangt ze de huidige Privacyrichtlijn en Privacywet.

De Vlaamse Regering heeft in een conceptnota reeds de aanpak uitgestippeld om de Vlaamse regelgeving aan de AVG aan te passen, maar de nieuwe richtlijn heeft ook implicaties voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, de VTC, die in navolging van de huidige EU-richtlijn en bij decreet van 15 mei 2009 werd ingesteld.

Ik citeer uit het Jaarverslag 2015 van de Vlaamse Toezichtcommissie: "De Vlaamse Toezichtcommissie zoals die er nu uitziet, komt ook niet meer overeen met de toezichthouder die de AVG voorziet. Dit alles leidt ertoe de Vlaamse decreetgever zal verplicht zijn, zo mogelijk toch tegen uiterlijk 25 mei 2018, om het functioneren van de Vlaamse Toezichtcommissie te herzien en aan te passen aan de nieuwe realiteit. Grof geschetst, zal de decreetgever moeten kiezen tussen een eigen bestuursorgaan of ervoor opteren om een eigen toezichthouder, Autoriteit, op te richten."

De AVG laat inderdaad toe dat het Vlaamse Gewest een eigen toezichthouder inricht, mits deze autoriteit uitgerust wordt met alle bevoegdheden en taken van een volwaardige toezichthoudende autoriteit, zoals bepaald in de verordening. Maar de Vlaamse Regering kan tevens opteren voor een administratief orgaan dat voor de Vlaamse administraties, zowel regionaal als voor de plaatselijke besturen, instaat voor het opvolgen en regelen van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

Minister, in de commissievergadering van 4 juli hebben we daarover al van gedachten gewisseld en schetste u als volgt de voortgang in dit dossier – ik citeer: "De Vlaamse Regering heeft zich nog niet gebogen over de keuze met betrekking tot hoe de VTC zal worden aangepast aan de AVG. De administratie is wel volop bezig met de beleidsvoorbereiding in dit dossier, ook wat betreft de toekomst van de VTC en de noodzakelijke aanpassingen met betrekking tot de AVG." Ik citeer verder: "Wat betreft de stappen die we op zeer korte termijn zetten, kan ik u nog meegeven dat het absoluut de bedoeling is om nog voor het zomerreces – dat wil dus zeggen: ten laatste vrijdag 14 juli, op de laatste ministerraad – aan de Vlaamse Regering een stand van zaken te geven over de aanpassing van de Vlaamse regelgeving in dit dossier. Tijdens de zomerperiode zal de administratie alle wijzigingsartikelen die al kunnen worden aangepast in één voorontwerp van decreet gieter."

Ondertussen werden op federaal niveau de krijtlijnen voor de oprichting van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit uitgetekend: het desbetreffende wetsontwerp

werd goedgekeurd in de commissie Justitie op 24 oktober. In de memorie van toelichting wordt daarbij benadrukt dat “de bevoegdheden van de federale toezichthouder de bevoegdheden van de regionale niveaus niet in de weg staan” en dat “gesteld dat het scenario waarin er volwaardige regionale toezichthouders worden gecreëerd zich zou voltrekken, de oefening zal moeten worden gemaakt hoe de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende toezichthouders er concreet zal uitzien en deze bevoegdheidsverdeling zijn weerslag zou kunnen vinden in bijvoorbeeld een samenwerkingsakkoord”.

Indien de Vlaamse Regering opteert voor de oprichting van een volwaardige toezichthoudende autoriteit, zou een dergelijk samenwerkingsakkoord voor 25 mei 2018 gefinaliseerd moeten worden.

Minister, die timing lijkt mij wel heel krap te worden. Daarom wil ik u een aantal vragen stellen.

Hebt u reeds aan de Vlaamse Regering een voorstel geformuleerd met betrekking tot de rol van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer in het licht van de AVG? Zo ja, wordt in dit voorstel uitgegaan van een volwaardige toezichthoudende autoriteit of van een administratief orgaan? Welke piste draagt de voorkeur weg van de Vlaamse Regering? Zo nee, wanneer kunnen we verwachten dat over deze fundamentele keuze een knoop wordt doorgehakt?

Kunt u toelichten hoe het staat met het voorontwerp van decreet inzake de wetsartikelen die in het licht van de AVG dienen te worden aangepast? U stelde immers dat wellicht kort na het zomerreces een eerste principiële goedkeuring zou kunnen gebeuren door de Vlaamse Regering.

Ten slotte, hebben er sinds juli nog overlegmomenten plaatsgevonden met het kabinet en de federale administratie van staatssecretaris Philippe De Backer? Kunt u de uitkomst hiervan toelichten?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Segers, het is niet de eerste keer dat u een vraag stelt over dit onderwerp. Dat mag uiteraard. Maar het is een nogal technische materie, dus mijn antwoord zal helaas ook weer redelijk technisch zijn. U zult dat wel begrijpen, daar twijfel ik niet aan.

U vraagt of ik al een voorstel heb geformuleerd aan de Vlaamse Regering met betrekking tot de rol van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer in het licht van de AVG – ik zal de afkorting gebruiken, dat bespaart ons toch een paar woorden, nietwaar?

Collega, u verwijst terecht naar een zeer belangrijke keuze die moet worden gemaakt, namelijk de manier waarop we het toezicht regelen op de verwerking van gegevens en vooral de verwerking van persoonsgevoelige gegevens. Het gaat hier met andere woorden over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van burgers, iets wat wij hier allemaal belangrijk vinden.

Een dergelijk dossier vraagt voorbereiding – ik hoop dat we het daarover eens zijn –, analyse en een grondige afweging van scenario's. Mijn administratie, het agentschap Informatie Vlaanderen, levert op dat vlak zeer goed beleidsvoorbereidend werk.

Zeker nu we zicht hebben op de keuzes van de Federale Regering inzake de hervorming van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

is het belangrijk om de scenario's met betrekking tot de Vlaamse Toezichtcommissie goed te bestuderen en niet overhaast keuzes te maken.

U verwijst naar het advies van de Raad van State op het federale wetsontwerp met betrekking tot de hervorming van de federale Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Ook dit advies wordt nu in onze oefening meegenomen en werd en wordt grondig bestudeerd door onze juristen.

Naast de vraag over het toezicht is er ook nog de omvattende oefening van de aanpassing van onze regelgeving, waar ik straks nog even op zal terugkomen. Ook dit vraagt natuurlijk veel analyse en voorbereiding.

Samen met u ben ik het wel volmondig eens dat we de timing niet uit het oog mogen verliezen en dat er op korte termijn initiatieven moeten worden genomen die leiden tot duidelijke keuzes in dit dossier.

U vraagt of ik kan toelichten hoever het staat met het voorontwerp van decreet inzake de wetsartikelen die in het licht van de AVG dienen te worden aangepast. Ik heb inderdaad gesteld dat het wellicht kort na het zomerreces voor een eerste principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering zou worden voorgelegd. Ik kan u meegeven dat het klopt – want dat bleek ook een beetje uit uw vraagstelling – dat dit ontwerp van decreet een kleine vertraging heeft opgelopen, maar ik wil toch wel wijzen op de complexiteit en de omvang die gepaard ging met de screening van onze regelgeving en de voorbereiding van de aanpassingen. Het betreft ook een voorontwerp met technische aanpassingen aan de regelgeving, waarbij specialistische juridische analyses nodig zijn. In de Vlaamse decreten – alle Vlaamse decreten – moeten we bijvoorbeeld de vele verwijzingen die er zijn naar de wet Verwerking Persoonsgegevens van 8 december 1992 systematisch vervangen. Dat is een huzarenwerkje.

Meer in het bijzonder is er de laatste weken nog bijkomende analyse geweest over het toepassingsgebied van enerzijds de algemene verordening gegevensbescherming en anderzijds de Politierichtlijn. Daarover is onder meer nog op 29 september een overleg georganiseerd met vertegenwoordigers van de FOD Justitie, het Agentschap Informatie Vlaanderen en het projectteam Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid over de afbakening van het toepassingsgebied AVG en de Politierichtlijn. Ook dit element is nu uitgeklaard.

Op 24 oktober zijn de laatste ontwerpstukken vanuit de beleidsdomeinen aan het agentschap Informatie Vlaanderen bezorgd, dat het geheel bij elkaar brengt in één voorontwerp. Op 25 oktober is over dit voorontwerp van decreet het wetgevings-technisch en taalkundig advies ingewonnen en het voorontwerp zal dus binnenkort aan de regering worden voorgelegd met het oog op de eerste principiële goedkeuring.

Zijn er sinds juli nog overlegmomenten geweest met het kabinet en de federale administratie van collega Philippe De Backer? Neen, er zijn geen overlegmomenten meer geweest met de staatssecretaris zelf. Maar ik heb daarnet wel al gezegd dat er eind september wel nog een overleg is geweest met de vertegenwoordigers van de FOD Justitie. U merkt dus dat, wanneer technische zaken moeten worden uitgeklaard, onze Vlaamse administratie en de federale administratie elkaar zeer vlot kunnen vinden.

Collega Segers, ik sluit af. Ik deel uw bekommernis dat we hier niet mee mogen treuzelen en moeten voortmaken. Ik heb geprobeerd u uit te leggen dat we een beetje achterstand hebben opgelopen, maar dat er licht is aan het einde van de tunnel en dat we zeer binnenkort voor een eerste principiële goedkeuring naar de Vlaamse Regering kunnen gaan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, het verheugt mij te horen dat u ondertussen inziet dat hier belangrijke keuzes moeten worden gemaakt, want dit gaat over de bescherming van de privacy van onze burgers. De vorige keer dat ik u vroeg naar wat er vanuit uw beleidsdomein al is gebeurd om organisaties en besturen te ondersteunen zodat ze ook 'compliant' kunnen zijn met de AVG, vond u dat nog niet belangrijk. Het is goed dat er op dat vlak voortschrijdend inzicht is.

Ik ben het ermee eens dat wij niet overhaast te werk moeten gaan. Er moet gigantisch veel werk worden verricht. Alle regelgeving moet worden nagekeken, om te zien in welke mate ze moet worden aangepast aan de General Data Protection Regulation (GDPR) of de AVG. Het verheugt mij te horen dat men daar ondertussen mee bezig is. Het voorontwerp kwam er op 25 oktober 2017. Dat is later dan juli, maar beter laat dan nooit.

Welke keuze heeft de Vlaamse Regering vooropgesteld: een aparte autoriteit of een administratieve autoriteit? Die vraag hebt u nog niet beantwoord. Kunt u mij daarover meer toelichting geven?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Segers, we hebben al keuzes gemaakt, maar we moeten ook nog andere keuzes maken. Dat verloopt volgens een compleet andere piste. Die keuzes gaan we nog maken. Als u daar te gepasten tijde een nieuwe vraag om uitleg over stelt, zal ik u daarover inlichten.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, ik zal u daar zeker een opvolgvraag over stellen. Voor mij is dit toch een heel belangrijke materie. Ik heb nu de ronde gedaan van bijna alle ministers, om te horen hoever ze, wat betreft hun beleidsterrein, staan met de voorbereiding van de ondersteuning van de sectoren, zoals bedrijven, kmo's, zelfstandigen en cultuurorganisaties, welzijns- en gezondheidssector. Eigenlijk zal iedereen die data van mensen verzamelt, moeten overeenstemmen met de nieuwe GDPR. Tot mijn ontsteltenis moet ik vaststellen dat de sense of urgency dienaangaande in de Vlaamse Regering absoluut nog niet aanwezig is. Tussen nu en 25 mei 2018 ligt er nog gigantisch veel werk op de plank. Ik ga dat absoluut blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.